

denne Sag ude omkring paa Valgtribunerne, vil man ofte have mødt den Paa-stand, at de smaa Skatteydere ere de sparsommeligste Husholdere. Det er fuldstændig rigtigt. Enhver, som har deltaget i Sogne- og Byraadsarbejde, bekræfter dette. Det er fuldstændig rigtigt. Men jeg er ikke helt overbevist om, at det vil vedblive at være rigtigt, naar disse samme Skatteydere med Loven i Haanden have Ret til at indtage en Undtagelsesstilling. Jeg vilde endda være ret sikker i min Sag, sikker paa, at der ikke vilde ske noget, hvis disse Skatteydere ikke vare udsatte for Paavirkning fra anden Side. Men jeg føler mig fuldstændig overbevist om, at Socialdemokraterne ikke paa nogen Maade, naar de komme ud i Agitationen, ville undse sig for at holde Rettighederne frem, men ville glemme at omtale Pligterne. Og hvordan det saa vil gaa, er jeg ikke fuldt ud sikker paa, og jeg kan i saa Henseende dele noget af den Frygt, som er bleven udtalt af det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (N. Andersen).

Imidlertid, hvorledes det vil gaa og hvorledes den Tilstand vil udvikle sig, det kan, som jeg sagde før, kun være Genstand for et Skøn. Der er ingen, der kan vide noget derom. Jeg tror nu ikke, det vil gaa saa galt, som mange ere tilbøjelige til at tro. Men dersom det imod min Forventning skulde vise sig, at der paa dette Omraade vilde ske Misbrug, saa vil det blive Fremtidens Sag at søge at tilvejebringe en retfærdig Ordning paa dette Omraade. Lad mig her indskyde den Bemærkning, at jeg mener aldrig, der kan være Tale om, at der kan ske Misbrug af Valgretten, for selvfølgelig bruger enhver Valgretten efter sin Overbevisning, en Socialdemokrat stemmer socialdemokratisk, og en Højremand stemmer til Højre. Der kan altsaa ikke være Tale om noget Misbrug af selve Valgretten. Men der kan vel være Tale om et Misbrug af den Ret, som Valgretten lægger i visse Befolkingsklassers Haand. Men det er jo givet, at det nytter ikke i dette Øjeblik at komme med Forslag i Retning af en retfærdigere Ordning. Men naar dette er Tilfældet, ophører ogsaa dermed al Tale om at føre Garantier ud i selve den kommunale Vælgerhær, og den Opfattelse bekræftes ogsaa gennem alle de Forslag og Projekter, som jeg i saa Henseende har set fremsatte.

Men naar dette Krav opgives og ifølge Sagens Natur maa opgives, saa er der et

andet konservativt Hovedkrav, som i det foreliggende Forslag er opfyldt, og som man ogsaa fra konservativ Side absolut har maattet forlange. Det er nemlig det, at Skatteyderne maa have en Garanti for, at der indføres en Form, under hvilken Flertallet kan støde paa en Bremse udenfor selve de kommunale Raad, og denne Fordring, mener jeg, er opfyldt ved den i dette Forslag indeholdte Bestemmelse, som jeg vil benævne „den dobbelte Skattelaas“. Dette Princip er gennemført, og med dets Gennemførelse erkender jeg at have faaet det principielle Krav opfyldt, som jeg har stillet samtidig med Kravet om lige og almindelig Valgret. Selv om jeg altsaa kunde have tænkt mig Former, som jeg hellere havde set benyttede, og som jeg mener af Væsen vare saadanne, at de lige saa godt kunde have været accepterede fra anden Side, kan jeg altsaa slutte mig til de Former, som ere valgte i dette Forslag.

Vender jeg mig dernæst til den politiske Betydning, den politiske Side af denne Sag, da er denne ulige lettere at give sin Tilslutning. Jeg har altid ønsket Samarbejde og Forstaaelse mellem de borgerlige Partier, og jeg nærer dette Ønske, fordi jeg ikke indser det berettigede i, saaledes som Tiden har udviklet sig, halstarrigt at opretholde de nu bestaaende Dannelser, og fordi jeg er overbevist om, at det for Landets Lykke vilde være heldigt, at vi kom ind under andre Former. Thi saaledes som Forholdene ere nu, mener jeg, at vi deri maa se en Fare for en virkelig national Politik og for en rolig indrepolitisk Udvikling. Alt det, eller i alt Fald det væsentligste af det, som for 40 Aar siden frembragte de nuværende Skillelinier, nemlig den sociale Forskel, den økonomiske Ulighed og Kundskabskløften, det har Tiden med den rivende Udvikling, som vi have været Vidne til i den sidste Menneskealder, i alt væsentligt udlignet. Jeg ser derfor ikke rettere, end at enhver, der har denne Anskuelse, ogsaa maa være med til at række Haanden til, at vi kunne komme ud over disse Forhold. Men det er jo ikke nok at udtale et Ønske om noget saadant. Vil man med ad den Vej, saa maa man ogsaa være med til at udføre et Stykke Arbejde, der jævner Vejen mellem de Kløfter, der ere mellem de forskellige Partier.

Jeg mener, at dette Forslag, der her foreligger, er et meget betydeligt Skridt herhen imod, jeg mener selvfølgelig ikke, at naar dette Forslag vedtages, saa bliver Venstre Højre og Højre Venstre, der vil